

Ləkaləkatə nga Bulusə ka ənji Filipi

¹ Wiinə ləkaləkatə ca dzə daciai inə Bulusə da Timooti ənji slənə nga Yeesu *Aləmasiihu. Agi nəhəpaanə niinə tuunə ənji nga Əntanƣə asəkə vəranə nga Filipi, patə da matakəŋwanyinə goonə, da ənji tsakənə tuunə asəkə Ikəliisiya. Ma una, ləbə nuunə da Yeesu Aləmasiihu. *

² Wa Əntanƣə Dəsənaamə da Slandanə Yeesu Aləmasiihu a ƣa koonə pwapoonə, təya vii koonə ndzaanə jamə.

Də'wa nga Bulusə ka ənji Filipi

³ Agi kuyiriinə nə nyi tə Əntanƣəwaaki taa guci patə cii kya buurətə tuunə.

⁴ Taa guci patə cii kya ƣa də'wa ka putə goonə patə əsə, agi ƣanə nə nyi də moodasəka,

⁵ acii daga ka 'watəginə ka ca'ə ka əndzə'i nuunə agi tsakənə tə nyi, nya waaza Njunyi Habara.

⁶ Əntanƣə 'watəgi də njunyi slənətsə a ədzəmuunə. Kə shii nyi ndilə ndilə, ka dzənə nə ci aakəŋwa də ƣa slənəkii see mada uugi, waatoo, saa'itə nə Yeesu Aləmasiihu a ənya.

⁷ Nğa'ə nya buurətə tuunə patə makə ətsa, acii mazaanəmuunə ka nyi. Amə patə, kə nee amə ka nğa'aanə nga Əntanƣə, nyi a furəshina, da

---

* **1:1 1.1** Timooti: 1 Koor. 4.17.   **1:3 1.3** Rooma 1.8-10; 1 Koor. 1.4; 1 Tees. 1.2-3.   **1:6 1.6** 1.10; 2.13.

saa'itə wabi nyi agyanə Nnyuni Habara akəŋwacii gəŋwanə, nya baarii goonḡaanəkii.

⁸ Kə shii Əntanḡfə oo'i, tantanyinə kə uu'i nyi tuunə patə dərəva, makə sətə uu'i Yeesu Aləmasiihu taamə.

⁹ Ma kədiinaaki acii Əntanḡfə, wa uudənə goonə a gərə aakəŋwə aakəŋwa, una shii goonḡaanə, una taarapaagi də sətə dibə agi taa mi patə.

¹⁰ Madfa kə dīi ha'ə, ka mbeenə nuunə ka tagi sətə palee də ŋga'əənə, koona mbee ka ndzaanə makətsəkii, yadə idəpaa uushi ashuunə uuseratə nə Aləmasiihu a ənya, †

¹¹ una slənə də rəgwakii agi patənə ŋga ndzaanə goonə. Yeesu Aləmasiihu ca vii baawəda ŋga da tsarə slənətsa kaa ənjə a hanḡətə da dūunətənə də Əntanḡfə.

*Aləmasiihu nə əpinaaki

¹² Ndzəkəŋushi'ina, ŋga'ə ka nyi una shii oo'i, ma sənə kullii anəki, kə cakə tə dzənə ŋga waaza Nnyuni Habara aakəŋwa.

¹³ Acii ha'ə, ma soojiinə ətə ca nəhə yi ŋwanuunə da patənə ŋga hara ənji ganə, kə shii tii oo'i, ma dīi nyi magwaləkii a furəshina, putə ŋga nə'unə tə Aləmasiihu.

¹⁴ Ha'ə maa, ma ndzaanaaki a furəshina, kə cakə da ŋgeerənə ka lanḡənə ŋga ənji nə'unə

1:7 1.7 2 Koor. 7.3; Af. 3.1.   **1:8 1.8** 1 Koor. 16.24; 2 Koor. 5.14.
1:9 1.9 Kwal. 1.9-10.   † **1:10 1.10** Rooma 12.2; Af. 5.27; Ibər. 5.14; uuseratə nə Aləmasiihu a ənya: 1 Koor. 1.8; 2 Koor. 5.10; Fil. 1.6; 2.16.   **1:11 1.11** Yooh. 15.8; Yak. 3.17.   **1:12 1.12** Af. 3.1; 2 Tim. 2.9.

agi vii goonḡatii, tɔya tsakə dzənə aakəḡwa də waaza Njunyi Habara yadə ḡḡwalənə.

¹⁵ Tantanyinə, tə'i hara ənji agitii ca waaza də sərəhənə ka nyi da ka madee də mabizhinə. Amma tə'i hara ənji ca waaza də ədzəmə rəḡwə, kaa tɔya mbu'utəgi də Njunyi Habara ḡḡ Aləmasiihu taa ka wu patə.

¹⁶ Ma ci tɔya ɗa ha'ə, agi uudənə. Acii kə shii tii oo'i, kə kavə Əntanḡə aaciiki tə slənə ḡḡ baarii goonḡaanə ḡḡ Njunyi Habara.

¹⁷ Ma ənjitsə ca waaza də sərəhənə ka nyi əsə, əntaa də ədzəmə rəḡwə ci tɔya waaza Njunyi Habara ḡḡ Aləmasiihu, amma putə ḡḡ uudə natii na. Ma nə tii ka hiimanə, ka tsakəvənə nə tii ka nyi cibəənə cii kya cibə a furəshina.

¹⁸ Pooshi haala! Acii taa də bwaya hiima, taa də ḡḡnyii hiima ci ənjə a waaza patə, agi fanə nə ənji wabənə agyanə Aləmasiihu. Acii ha'ə, ka moodasəkə nə nyi, ka tsakənə nə nyi ɗa moodasəkə əsə,

¹⁹ acii kə shii nyi, ma muudinəkii patə, ka kapaanə nə ənji tə nyi putə ḡḡ də'wa goonə da putə ḡḡ tsakənə ḡḡ Ma'yanə ḡḡ Yeesu Aləmasiihu.

²⁰ Agi kanə nə nyi nəki də patənə ḡḡ ədzəməki, paa nyi ka ɗa sətə ca ɗavə ka nyi ayinə. Amma taa guci patə, ma palee maa, agi saa'ina, ka waazanə nə nyi yadə ḡḡwalənə, ənjə a shii ɗuunuunə ḡḡ Aləmasiihu. Ma shiinə ənji ɗuunuunə ḡḡ Aləmasiihu, dagi ndzaanaaki patə, taa nyi ma'ə da i əpinə, taa dagi əntənaaki.

²¹ Ma nya, Aləmasiihu nə əpinaaki. Sakwa nyi kə əŋki d̄ii, kə ndzaa ci ka nyi ka riiba.

²² Amma, maa kə ndzaa nyi da i əpinə a maki, ka d̄anə nə nyi slənə ətə palee də nafanə. Acii ha'ə, mashiimə nyi tad̄a ŋgutə taginəki ahada əntənə da ndzaanə da i əpinə a maki.

²³ Kə təkəgi hiimaaki bəra'i: ŋga'ə ka nyi nə dzənə ka ndzaanə da Aləmasiihu ka hakii. Acii dzənə ka ndzaanə da ci palee də kadfeesəkənə ka nyi ka shaŋə.

²⁴ Amma gəfə ndzaanaaki da i əpinə a maki ka putə goonə.

²⁵ Kə shii nyi ha'ə makə ətsa. Ha'ə əsə, kə shii nyi, ka ndzaanə nə nyi da i əpinə a maki, nya ndzaanə ahadoonə patə, kaa nya tsakə koonə ŋgeerənə ŋga dzənə aakəŋwa, una ndzaa da moodasəkə agi vii goon̄ga goonə.

²⁶ Mad̄a kə d̄ii ha'ə, ka upaanə nuunə rəgwa ŋga han̄ətənə tə Aləmasiihu putaaki ka shaŋə saa'itə nii kya ənə aahadoonə.

²⁷ Ma mad̄uunə uushi palee, nə'utəmə makə sətə bii N̄unyi Habara ŋga Aləmasiihu. Maa d̄ii unə ha'ə, mad̄a kə shi nyi aahadoonə, taa mashimə nyi əsə, ka fanə nə nyi makə sətə kəŋaanuunə ndihə ndihə də ədzəmə rəŋwə da hiima rəŋwə, una d̄a gazhi'waanə agi N̄unyi Habara kaa ənjə a vii goon̄ga.

²⁸ Goona ŋgwalə acii ənji daawaanə goonə taa gi'u. Ci na baarii ka tii oo'i, ka zamaginə nə əntan̄fə də tii, amma ca luupaa tuunə. Ma ətsə patə, d̄acii əntan̄fə ca shigi.

²⁹ Acii ma una, əntaa wata vii goonga ka Aləmasiihu tanə vii Əntanfə koonə rəgwakii, amma koonə sa cibə ka putaakii.

³⁰ Yoo, wanaamə kə ləbəgərə əgi sa ciba, ama cinə agikii. Ma cibəətsa, mbərə mbərə da ətə shuuna nee ka nyi agikii. Ndilə ndilə əsə ci nə ənə dīi nyi agikii əndzə'i, makə sətə fii unə.

2

*Nə'u dərəpə nga Yeesu *Aləmasiihu*

¹ Kə shii unə, ləbə nuunə da Aləmasiihu; weewee tə'i unə da ɲgeerənə a ədzəmuunə putakii. Weewee əgi baneenə nə uudənaakii ka ədzəmuunə. Ləbə nuunə da Malaaba Ma'yanə əsə, əgi dənə nuunə ɲga'aanə, una nəhəshi təgunuunə.

² Acii ha'ə, əgi kədiinə nə nyi acii unə, koonə ndzaanə ka ma rəɲwə, una uudəshi, hiima goonə da aniya goonə a ndzaanə rəɲwə əsə. Maa kə dīi unə ha'ə, ka tsakənə nuunə uudagi səkəki ka shaɲə.

³ Taa mi cuuna slənə patə, goona dfa putə ɲga uudə noonə nə taa haɲətə noonə na. Amma baneemə ka noonə na, una ɲgərə ənji patə makə kə palee tii koonə.

⁴ Taa wu patə, wa ca dfa sətə ca nafa taa tə wu patə. Ga ca ndzaa ka dfa see sətə ca nafa tə naakii na.

1:30 1.30 Slənə 16.19-40; Fil. 1.13.   **2:2 2.2** Yooh. 13.34; 1 Koor. 1.10-11; Gal. 6.10; Af. 5.2; 1 Yooh. 4.12.   **2:3 2.3** Rooma 12.10; Gal. 5.26.   **2:4 2.4** 1 Koor. 10.24.

⁵ Nə'umə dərəpə ɲga Yeesu Aləmasiihu agi ndzaashinə goonə.

⁶ Ma ca, taa ɲgahi uushi rəɲwə nə tii da Əntaɲfə,

patə da ha'ə maɲgərəmə ci baawəfaakii
kaa təya ndzaa mbərə mbərə da ci.

⁷ Amma kə bwasee ci ka ətsə ha'ə,
ca ndzaa mbərə mbərə da mava,
əndə shiɲkinə shigi ci,
ndilə ndilə əndə shiɲkinə ɲji ci ahada əɲja.

⁸ Kə fii ci tə Əntaɲfə, ca banee ka nəkii. Ha'ə kə
əɲki ci.

Əntənəkii maa, gwa'avənə tə ci aashi ənfwa.

⁹ Putakii ha'ə, kə kapaa Əntaɲfə tə ci dzakə
agyanə uushi'inə patə,
ca vii ka ci məghərəvənə palee ka
taa ɲgutə tsarə ɲga məghərəvənə.

¹⁰ Də ha'ə, taa mi patə dadagyə,
da anə hanyinə,
da ka hatə d̄ii maməətə əɲja,
ka gərə'waanə nə tii,
təya d̄uunətə tə ci,

¹¹ təya ba furəɲə əsə oo'i,
Slandanə nə Yeesu Aləmasiihu,
ka d̄uunətənə də Əntaɲfə Dəsənaamə.

*Ndzaanə ɲga əɲji nə'unə makə bərənə ka
duuniya*

2:5 2.5 Yooh. 13.15; Rooma 13.14; 15.5.   **2:6 2.6** Yooh. 1.1-2;
17.5; Ibər. 1.3.   **2:7 2.7** Yooh. 1.14; Rooma 8.3; 2 Koor. 8.9; Ibər.
2.14,17.   **2:8 2.8** Yooh. 10.17; Ibər. 5.8; 12.2.   **2:9 2.9** Slənə
2.33; Af. 1.21; Ibər. 1.4.   **2:10 2.10-11** Isaa. 45.23; Yooh. 5.23;
Rooma 10.9; Səniinə 5.13.

¹² Kadashinyinaakya, ma saa'itē nyi ahadoonē, kē njuunē a fa wabēnaaki. Ma əndzə'i, pooshi nyi ahadoonē. Amma dēmē aakəŋwa dē tsakē fanē. Dēmē aakəŋwa dē slēna, una ŋgwalē acii Əntaŋfē dē ədzəmə rəŋwē, koonā upaa taa mi patē agi luupaanē goonē.

¹³ Dēmē aakəŋwa dē dānē ha'ə, makē dīi ci, Əntaŋfē ci saakii ca slēnē a ədzəmuunē, kaa ca kavē tuunē ka moo slēnē uushi'inē ətē kadeesəkē ka ci, ca vii koonē ŋgeerənē ŋga slənəginē dē uushi'inəkii əsə.

¹⁴ Taa mi patē cuuna dā, goona dā dē ŋgunḡunənē taa dē mabizhinē,

¹⁵ koonā shii ndzaanē yadē idəpaa uushi ashuunē, una ndzaa makətsəkii, una ndzaa ka ŋunyi manjeevənē ŋga Əntaŋfē yadē 'waslyakəənē ashitii. Ahada əŋji *duuniya nuunē; bwaya əŋja, manḡərəkiki əŋji nē tii. Ahadatii nuunē ka bərənē makē tikisanyinē agintaŋfē,

¹⁶ una kəsəpaa təŋə təŋə tē wabəətē ca vii əpinē. Madā kē dīi unē ha'ə, ka upaanē nē nyi rəḡwa ŋga dā moodasəkē ka shaŋə uuseratē nē Aləmasiihu a ənya, acii mandzaamē gazhi'waanaaki da slēnaaki ka uushi zabē ahadoonē.

¹⁷ Ma vii goonḡa goonē, ka ndzaanē nē ci makē sataka ətē cuuna dā ka Əntaŋfē. Mbu'u idənaaki nē əŋjə a ŋgərə, əŋjə a tsakəvə aagi satakakii.

2:13 2.13 1.6; Yooh. 15.5; Rooma 7.18; 15.18; 1 Koor. 12.6; 15.10; 2 Koor. 3.5. **2:15 2.15-16** 1.10; Dzək. 32.5; Dan. 12.3; Mat. 5.14; 10.16; 1 Koor. 1.31; 2 Koor. 1.14; Gal. 2.1-2; Af. 5.8; 1 Tees. 2.19.

Mada kə dii ha'ə, ka tsakənə nə nyi tuunə patə agi dfa moodfasəka.

¹⁸ Ha'ə nuunə əsə, kə dəbee una tsakə tə nyi agi dfa moodfasəka.

Wabənə agyanə i Timooti da Apafəroodita

¹⁹ Yoo, mada kə luuvə Slandanə Yeesu, agi kanə nə nyi nəki ŋga sləkeenə koonə ka Timooti kədəhə, kaa ca kira ka nyi habara goonə, nya ndzaa ka mabane ma'yanə.

²⁰ Pooshi əndə ganə makə ci, acii see ci daanəkii aashiki ca buurə tuunə ka shaŋə.

²¹ Hara ənji patə, see slənə uushi'iitə ca kadeesəkə ka tii kavə tii nətii aagikii, makavəmə tii nətii ka slənənə ka Yeesu Aləmasiihu.

²² Ma Timooti, kə shii unə də noonə nə tə ŋunyi ndzaanaakii, kə waazii inə Ŋunyi Habara da ci, kə slənyi ci da nyi agi slənəkii makə sətə ci uuzənə a slənə tii da dii.

²³ Acii ha'ə, mada kə fii nyi sətə na uudəpaa anəki, tə ci cii kya ka nə ŋga sləkeenə ka ci aahoonə pii.

²⁴ Amma kə gi'i nyi tə Slandana, kə shii nyi ndilə ndilə oo'i, nyi ka nəki maa, ka ənənə nə nyi aa hoonə kədəhə.

²⁵ Ma ndzəkəŋushi'inaamə Apafəroodita, kə slənyi ci da nyi, ina ciŋə də gazhi'waanə ka putə ŋga Ŋunyi Habara. Kə ndzaa ci ka əndə sləkeenə goonə agi tsakənə tə nyi ka saa'itə mwayi nyi tsakənə tə nyi. Kə nee nyi kə dəbee nya sləkee ka ci aahoonə.

2:17 2:17 Rooma 15.16; 2 Tim. 4.6; 1 Yooh. 3.16. **2:18 2:18**
 3.1; 4.4. **2:19 2:19** 1.1. **2:20 2:20** Slənə 16.2. **2:21 2:21** 2
 Tim. 4.10. **2:25 2:25** 4.18.

²⁶ Acii ŋga'ə ka ci ka shaŋə kaa ca nee koonə patə. Makə fii ci, kə mbu'i gwakənaakii aa limuunə, kə ma'i haŋkalaakii ka shaŋə.

²⁷ Weewee kə gwaki ci tanyi, fidyasə mbədaanə kaa ca əntə. Amma kə nyihə Əntaŋfə təgunuunaakii. Əntaa wata naakii, amma da i naaki nyihə Əntaŋfə təgunuunə, acii gadə mabətəsəkə a gadəgi tə nyi.

²⁸ Acii putakii, kə mwayi nyi ka shaŋə tə sləkeenə ka ci, koonə ənə ka neenə ka ci, una da moodasəka, mabətəsəkaaki əsə a galee.

²⁹ Acii ha'ə, luumə tə ci də moodasəkə ka shaŋə putə ŋga Slandana, una gadee ka tsarə ŋga ənjitsa.

³⁰ Acii fidyasə mbədaanə kaa ca əntə putə ŋga slənənə ka Aləmasiihu. Maneemə ci ka əpinaakii makə uushi. Ma dīi ci ha'ə, kaa ca shii uudəpaa də tsakənə goonə tə nyi ka madəbamoonə.

3

Ndzaanə ka əndə goonŋa akəŋwacii Əntaŋfə

¹ Ndzəkəŋjushi'inəkya, wiinə səndə ciina uudəpaagi koonə: ma dānuuna, dāmə moodasəkə agi ləbənə goonə da Slandana. Pooshi dzawə ka nyi nə ənənə ka dzəkwatə naahə koonə uushi'iitsa. Maa kə dīi nyi ha'ə, ka ndzaanə nə haŋkala goonə ka hakii.

² Nəhəmə noonə nə acii məŋgərəkikinyinə, ədiitsa, ənjitsə kəŋaanə wata agyanə dzəgunənə

nga *ryaminyanə, waatoo, laala kuvə'unə nga shishinə.

³ Amə nəndə da tantanyiitə ryaminyanə. Acii makavəmaamə naamə ka tsarə nga ryaminaatsatii. Amma paslənə gaamə tə Əntanfə dagi tsakənə nga Malaaba Ma'yanə, da da moodasəkə agi ləbənə gaamə da Yeesu Aləmasiihu, ci nə ryaminyanə nga goonğa.

⁴ Maci ma slənətənə tə sətə ci ginə a nee, ka luupaanə nə ci ənda, ma nyi, tə'i nyi da uushi'iitsə kəŋaanə tii agyanəkii, palee ka taa wu patə.

⁵ Kə ryaminii ənji tə nyi ka tighəsənə nga uusəra nga poonə tə nyi. Əndə *Isərayiila nə nyi, agi slikerənə nga Beejaminə, hurənə nga əndə Ibəraaniya. Madfa nə'utə bariya nga *Yahudiinə əsə, əndə Farisa nji nyi.

⁶ Ma nga nəkə, kə dīi nyi gazhi'waanə nga nə'utə bariyatii, ha'ə kə dzəgərə nyi ka cibeənə ka Ikəliisiyanyinə. Ma ka saa'ikii, kə nə'utə nyi bariya nga'ə, ma'idəpaamə ənji uushi ashiki.

⁷ Amma patənə nga uushi'iitsə nji kya nee makə ka upaanə nə nyi bwatyakii, ma əndzə'i, mazabə uushi nə tii akəŋwaciiki putə nga Yeesu Aləmasiihu.

⁸ Əntaa wata uushi'iitsə ndzaanə ka uushi zabə akəŋwaciiki, amma patənə nga uushi'inə, putə nga shiinə tə Yeesu Aləmasiihu Slandanəki. Ma shiinə tə ci, ci palee ka patənə nga uushi'inə. Ka putaakii bwasee nyi ka patənə nga uushi'inə,

---

3:2 3.2 2 Koor. 11.13. **3:3 3.3** Rooma 2.28-29. **3:4 3.4** 2 Koor. 11.18,21. **3:5 3.5** Luka 1.59; Rooma 11.1. **3:6 3.6** Slənə 8.3; 22.4; 26.9-11. **3:7 3.7** Mat. 13.44,46.

makə giwuuginə nə nyi ka neenə patə kaa nya shii upaa də Aləmasiihu a ədzəməki,

⁹ nya ndzaa maləbəkii da ci. Kə ɲgirə Əntanɲfə tə nyi ka əndə goonɲa, acii kə vii nyi goonɲa ka Aləmasiihu. Ma ɲgirə ci tə nyi ka əndə goonɲa, əntaa putə ɲga slənaaki makə sətə bii bariya. Ma goonɲaanaaki, daciai Əntanɲfə shigi putə ɲga vii goonɲaaki ka ci.

¹⁰ Pooshi sətə mwayi nyi, madfaamə shiinə tə Aləmasiihu, nya shii baawədaakii ətə ma'igi ci agi maməətə ənja. Kə mwayi nyi nya ləbə da ci, nya sa cibə makə sətə sii ci naakii, nya luuvə əntənə makə sətə luuvə ci əntənə, *

¹¹ kaa nya shii madənə agi maməətə ənja, taa də iitə patə.

Da gazhi'waanə ɲga mbu'unə ka sətə aakəɲwa

¹² Paa nyi bii kə uugi nyi upaa shikwa taa pooshi sə ɲga idəpaanə ashiki ma'ə. Amma, agi dənə nə nyi gazhi'waanə ɲga upaa shikwa, makə ka ci 'wii Yeesu Aləmasiihu tə nyi kaa nya ndzaanə ka naakii.

¹³ Ndzəkəɲushi'inəkya, ma nya, paa nyi kii nəki oo'i, kə uugi nyi upaa shikwakii. Amma uushi rəɲwə cii kya dā: agi bwaseenə nə nyi ka sətə nja dā a ba'a patə, nya dā gazhi'waanə ɲga mbu'unə ka sətə aakəɲwa.

¹⁴ Agi ciɲənə nə nyi əntsahənə aakəɲwa kaa nya mbu'u ka muudinə ka upaa də shikwa,

---

3:9 3.9 Rooma 1.17. * **3:10 3.10-11** Rooma 6.8-11; 2 Koor. 4.10-11; madənə agi maməətə ənja: Slənə 4.2; Rooma 5.17. **3:12 3.12** 1 Tim. 6.12; 2 Tim. 4.7; Ibər. 12.1.

waatoo, əpinə ɲga ha dagyə. Acii ka upaa də əpinəkii 'wii Əntaɲfə tə nyi daciai Yeesu Aləmasiihu.

¹⁵ Ma amə ənə uugi vii gooɲga gaamə zəɲanə, kə dəbee ama ndzaanə də tsarə ɲga hiimatsa. Madə tə'i hara ənji agyuunə dīi hiimatii pamə, ka baariinə nə Əntaɲfə ka tii, təya shii.

¹⁶ Ma dʒanaamə tanə, dzaamə aakəɲwa də nə'u rəgwanə mbu'yaamə ka ənshinə agikii.

¹⁷ Ndzəkəɲushi'ina, unə patə, nə'umə dərəpaaki. Dzəgunəmə tə ənjitə ca slənə makə sətə cuuna nee ina slənə əsə.

¹⁸ Acii tə'i hara ənji laɲə ndzaa ka ənji daawaanə ɲga sətə ci əntənə ɲga Aləmasiihu ashi ənfwə a moo baariinə. Kə wabi nyi koonə agyanə ətsə bəzəkii, amma wanyinə ka ənənə ka dzəkwatənə koonə, ha'ə maa, da kiinə agiki.

¹⁹ Ma ənjitsa, zamaginə nə ənjə a zamagi də tii. Acii uushi'iitə kadeesəkə ka shishinətii nə əntaɲfənyinatii. Ma sətə ca kira ka tii ayinə, tə ci neenə tii da məghərəvənə. See buurə uushi'inə ɲga duuniya tanə nəndə a ədzəmətii.

²⁰ Ma amə, ənji ɲga dagyə naamə, waatoo ənji ɲga ɲwanuunə ɲga Əntaɲfə. Jigaginə ɲga Maluu gaamə dadagyə ciina gəra, waatoo, Slandanə Yeesu Aləmasiihu.

²¹ Ma ca, ka zhi'weenə nə ci ka matəgugunə shishiinə gaamə, ca ndzaa da məghərəvənə makə naakii. Ka dʒanə nə ci ha'ə də maduunə

3:14 3.14 1 Koor. 9.24-25. **3:16 3.16** Gal. 6.15-16. **3:17 3.17** 1 Koor. 4.16; 1 Piita 5.3. **3:18 3.18** 1 Koor. 1.23; Gal. 6.12. **3:19 3.19** Rooma 16.18. **3:20 3.20** Af. 2.6; Ibər. 13.14.

baawɔɔaakii. Dɔ baawɔɔakii cii kɔya ɔa
 ɲwanɲuunɔ taa agyanɔ mi patɔ.

4

Damɔ moodasɔkɔ ɲga lɔbɔnɔ da Slandana

¹ Ndzɔkɔɲushi'inɔkya, kɔ uu'i nyi tuunɔ, ɲga'ɔ
 ka nyi nɔ ɔnɔnɔ ka neenɔ koonɔ ka shaɲɔ. Sɔ
 ɲga moodasɔkaaki nuunɔ, sɔ ɲga dɔlaginaaki
 nuunɔ ɔsɔ. Yoo, kadashinyinaaki, makɔ kɔ shii
 unɔ oo'i, ka ɔnyanɔ nɔ Alɔmasiihu, kɔɲaanɔmɔ
 ndihɔ ndihɔ agi lɔbɔnɔ goonɔ da Slandana.

² Agi kɔɔiinɔ nɔ nyi acii Afoodya da Sintiki,
 tuutɔta'ɔ, ga mabizhinɔ a ndzaanɔ ahadatii ma'ɔ,
 wa tɔya ndzaanɔ ka ma rɔɲwɔ, makɔ ɔii ci lɔbɔ
 nɔ tii da Slandana.

³ Ma hɔ ɔsɔ ɔii, ɲunyi guva-slɔnaakya, agi
 kɔɔiinɔ nɔ nyi aciiku kaa ha tsakɔ tɔ makiitsa,
 acii kɔ ɔii inɔ gazhi'waanɔ da tii agi waaza
 ɲunyi Habara. Kɔ slɔnyi tii da Kalimasɔ da
 patɔnɔ ɲga hara guvii-slɔnaaki. Manaahɔkii nɔ
 lɔmɔ ɲga ɔɲjitsɔ asɔkɔ lɔkalɔkatɔ ɲga ɔntaɲfɔ,
 waatoo, lɔkalɔkatɔtɔ na baarii tɔ ɔɲjitɔ upaa
 ɔpinɔ ɲga ca'ɔ ndɔɲwɔ ndɔɲwɔ.

⁴ Yoo, taa guci patɔ, ɔdamɔ moodasɔkɔ agi
 lɔbɔnɔ goonɔ da Slandana. A dzɔkwatɔ nyi banɔ
 koonɔ ɔsɔ: damɔ moodasɔka.

⁵ Wa haala goonɔ a ndzaanɔ ɲunyikii
 akɔɲwacii taa wu patɔ. Kɔdɔhɔ nɔ Slandanɔ ka
 shinɔ.

3:21 3.21 Rooma 8.29; 1 Koor. 15.25,28,43-53; Kwal. 3.4. **4:1**
4.1 1 Tees. 2.19-20. **4:3 4.3** Slɔnɔ 3.5. **4:4 4.4** 2.18. **4:5**
4.5 1.10; Rooma 13.11-12; 1 Koor. 16.22; Ibɔr. 10.25; Yak. 5.8; 1
 Tees. 5.1-2.

⁶ Goona buurə taa mi. Amma, taa agi mi patə, baariimə ka Əntanƒə sətə cuuna moo agi də'wa, una kədii aciikii də kuyiriinə tə ci.

⁷ Mad'a kə ɗii unə ha'ə, ka viinə nə Əntanƒə koonə ndzaanə jamə ətə palee ka shiinə nga ɛndə shinƒinə patə. Jamənəkii na nəhə ɛdzəmuunə da hiima goonə, una ndzaa ka mabanee ma'yanə agi ləbənə goonə da Yeesu Aləmasiihu.

⁸ Ndzəkəŋushi'ina, wiinə sɛndə ciina uudəpaagi koonə: ma ɗanuuna, kavəmə ŋunyi uushi'inə nga goonƒa aagi hiima goonə, ətə bahə ɗuunətənə, uushi'iitə ndzaa də rəgwakii, ətə malaabakii. Kavəmə ɛsə aagi hiima goonə tə sətə ca kadeesəkə ka ɛnja, ətə nga dəlaginə. Taa ŋgutə uushi, mad'a kə nee unə ŋunƒikii, bahə dəlaginə, kavəmə aagi hiima goonə.

⁹ Slənətəmə sətə jigunƒii koonə, una slənətə sətə luuvuunə da sətə fii unə a maki da sətə nee unə agi ndzaanaaki. Mad'a kə ɗii unə ha'ə, ma Əntanƒə ɛndə vii ndzaanə jamə, ka ndzaanə nə ci doonə.

Kuyiriinə nga Bulusə tə ɛnji Filipi

¹⁰ Ma agi ndzaanaaki ləbə da Slandana, kə ɗii nyi moodasəkə ka shaŋə. Acii agi magərə saa'i, kə ɛnyuunə ka buurətənə tə nyi. Paa nyi bii oo'i, kə bwasee unə ka buurətənə tə nyi, amma rəgwa nɛndə ma'upaamuunə nga ɗanə ha'ə.

4:6 4.6 Jab. 37.5; Mat. 6.25; 1 Piita 5.7.   **4:7 4.7** Yooh. 14.27; Kwal. 3.15.   **4:8 4.8** Rooma 12.17-18.   **4:9 4.9** 3.17; 1 Koor. 13.11.

¹¹ Əntaa putə ƚga ətəenaaki ka uushi bii nyi ha'ə, makə kə ƚgunyii ndzaanə də mabanee ma'yanə də sətə upaa nyi.

¹² Kə shii nyi makə sətə ndzaanəki aƚi ƚhanə, kə shii nyi əsə makə sətə ndzaanəki maɗa tə'i uushi'inə aciiki laƚə. Madzəƚunəkii nə nyi anəkii taa da patə, taa ka ƚgutə saa'i əsə. Ka mabanee ma'yanə nə nyi, taa nyi maburəkii, taa nyi də maɗəfənə, taa tə'i uushi'inə laƚə aciiki, taa nyi aƚi ƚhanə.

¹³ Tə'i nyi da ƚgeerənə ƚga sə'watə taa mi patə putə ƚga Aləmasiihu. Ci ca vii ka nyi ƚgeerənəkii.

¹⁴ Patə da ha'ə, makə cakuunə tə nyi aƚi ciɓaaki, kə ɗii unə ƚga'ə.

¹⁵ Unə əƚji Filipi, unə də noonə nə, kə shii unə, ma saa'itə 'watəƚi əƚji waaza Njunyi Habara, saa'itə maɗəƚi nyi anə hanyinə ƚga Makiduu-niya, taa rəƚwə, pooshi əndə'i Ikəliisiya ləbə ciinə da nyi aƚi viishinə maɗaamə unə.

¹⁶ Taa saa'itə nyi də Teesaloonika maa, əntaa wata rəƚwə sləkee unə ka nyi ka sə ƚga tsakənə də nyi.

¹⁷ Amma əntaa viinə goonə cii kya moo. Aa'a, bwatya cii kya alə koonə ka tsakəvənə aagyənə ƚunyi slənə goonə.

¹⁸ Kə liwə nyi patənə ƚga sətə dəbee; ha'ə maa, kə paləƚi. Makə kə kira Apafəroodita ka nyi patənə ƚga uushi'iinə sləkee unə ka nyi, pooshi uushi cii kya moo ma'ə. Ma uushi'iinə

4:11 4.11 1 Tim. 6.6-8; Iɓər. 13.5.   **4:13 4.13** 2 Koor. 12.9-10.

4:15 4.15 2 Koor. 11.8-9.   **4:16 4.16** Slənə 17.1.   **4:17 4.17** 1

Koor. 9.11.

slækee unə ka nyi, ηunyi uushi akəηwacii Əntaηfə, makə sataka ətə cii kəya luu, ca kadeesəkə ka ci.

¹⁹ Ma Əntaηfwaaki, pooshi uushi ətə cii kəya ətee agi dūunuunaakii, ka viinə nə ci koonə patənə ηga sətə dəbee una upaa daciai Yeesu Aləmasiihu.

²⁰ Wa əηjə a dūunətə tə Əntaηfə Dəsənaamə ka ca'ə ndəηwə ndəηwə. *Aamiina.

Tsakə nəhəpaanə

²¹ Yoo, nəhəpaamə tə əηji ηga Əntaηfə patə də rəηwə rəηwə agi ləmə ηga Yeesu Aləmasiihu. Ma əηji nə'unə ənə dīi inə ganə ka hakii, kə nəhəpaa tii tuunə patə.

²² Kə nəhəpaa patənə ηga əηji ηga Əntaηfə tuunə, ma palee maa, əηjinə ca slənə asəkə yi ηwanuunə.

²³ Wa Slandanə Yeesu Aləmasiihu a dā koonə pwapoonə a ədzəmuunə. [*Aamiina].

Gude: Kura Aləkawalə ɲga Əntaɲfə
Gude: Kura Aləkawalə ɲga Əntaɲfə New Testament
copyright © 2000 Wycliffe Bible Translators, Inc.

Language: Gude

Contributor: Wycliffe Bible Translators, Inc.

All rights reserved.

2025-05-02

PDF generated using Haiola and XeLaTeX on 2 May 2025 from source files
dated 2 May 2025

56396c70-45d3-5118-be46-8c4c3fec34f1